

венционално, което е стандартно както в литературата, така и в културата, ролята присъща на цялото това поколение в европейската култура от края на века и началото на XX век.

Тази си роля Яворов започва от демонстриране на една демиургическа ситуация, която бележи неговото стихотворение "Нощ", където автотематизмът, креативният поетически акт е подчертан много силно, и това е знак за едно ново съзнание, в което силата на самия творец му дава право да създава нови светове и да се чувства в роля аналогична на ролята на Бога. Но едновременно именно в тази си роля той престава да е съгласен с Бога, т.е. с всичко това, което е ред, което е конвенционалност и безпрекословно подчинение на определени принципи.

Като приема и ролята на демиург, при която животът вече започва да става тъждествен с литературата, той всъщност довежда нейното осъществяване до един трагичен финал, до нощта, която става неразделна част от неговата биография. Поривът към създаване на живот "по образ и подобие" на литературата е голямото изкушение на Яворов. Той води до създаване на нови светове в поезията му, коренно нови, но едновременно довежда самия него до екзистенциална безизходица.

Какво става от Яворов в нашето съзнание днес, в края на XX век? Кое все още ни кара да се връщаме към неговото творчество, към неговата поезия? Едва ли това са социалните роли, които той е поискал да осъществи. Те вече сякаш не могат да се повторят в подобен вид. И не те, колкото и да са поетични, правят Яворов поет. Оцелява лирическият пласт, макар и попил известна доза конвенционалност. Но именно лириката му благодарение на една емоционална наситеност все още остава жива. И е неразделно свързана с огромното майсторство на стиха.

Може би, защото никога не е бил изцяло подвластен на никакви канони, още тогавашните, а още повече днешните опити за негово рамкиране чрез прилагани от нас категории се оказват незадоволителни. Яворов остава неповторима поетическа индивидуалност тогава и все по-трудно повторима днес. Края на нашия XX век донякъде придава една нова актуалност на неговата поезия с всичките ѝ проблеми, теми, с нейната емоционалност, драматизъм и тоналност. Аналогията на двете краевековни ситуации не е само една механична съпоставка. Не само типологически са сходни с предишните търсения в края на на-